

29/07/98

בתל-אביב-יפו
ע"א 680/96-ד

בתי המשפט

1

בפני הרכב כב' השופטים: ד. גروس, אב"ד; ד. בן-שלמה; מ. רובינשטיין

המערער: יגאל שגיא

- ננד -

המשיבה: אליהו חב' לבתו

המערער - בעצמו

ב"כ המשיבה: עו"ד עידו מגור

פסק דין

השופטה מיכל רובינשטיין:

1. ערעור על פסק דיןו של בית המשפט השלום בתל אביב (כב' השופט ש.

ברוש) בת.א. 65119/94, לפיו נדחתה תביעת המערער והוא חייב לשלם

למשיבה הוצאות משפט.

2. להלן העובדות הרכילות לעניין:

רכבו של המערער אשר בוטח על פי פוליטק ביטוח אצל המשיבה, ניזוק

בתאונת דרכים ביום 27.2.94. בעקבות תביעתו של המערער העמידה המשיבה

את הרכב שנפגע לבדיקתשמי, מר צבי ברודט. המשיבה שילמה למערער את

עלויות התיקון בהתאם לקבעת השמי בחוות דעתו.

בתובענה שהוגשה לבית משפט השלום תבע המערער את המשיבה לתשלום נזקים

בלתי הפיקים שנגרמו לרכב, ואשר הביאו לירידת ערכו בשוק, וכן את עלות

אבדן ימי העבודה.

29/07/98

בתל אביב-יפו
ע"א 96/680-ד

בתי המשפט

2

01 המחלוקת העיקרית בין הצדדים התמקדה בפרשנות הפולישה בשאלת האם
 02 ובאיזה תנאים ירידת ערך של הרכב שניזוק בתאונת דרכים מכוסה ע"י
 03 הפולישה חלה על הרכב הנידון.

05 אין מחלוקת כי סעיף 18(ב)(4) לפולישה התקנית חל במקרה הנדון והוא
 06 קבוע כי:

"פולישה זו אינה מכוסה:

09 נזק תוצאתי למבוטה, לרבות ירידת מחיר הרכב המבוטה בשוק
 10 הנובעת מטעמים מexterems בלבד, שאינם קשורים לאי תיקון מלא של
 11 הרכב".

13 מחוות דעתו של השמאי מוהר (ת/1) עליה כי לרכב נגרמת "ירידת ערך
 14 תפקודית" בשיעור 500,7 ש"ח. לפיכך נשאלת השאלה האם "ירידת ערך
 15 התקופודית" משמעה "אי תיקון מלא של הרכב" כמו גדר בסעיף 18(ב) הנ"ל,
 16 שאז היא מכוסה ע"י הפולישה.

18 בית המשפט קבע כי הנזק התקופודי שנגרם לרכב הנדון בעקבות התאונה
 19 אינו מביא בהכרח למסקנה כי הרכב לא תוקן תיקון מלא. חוות דעתו של
 20 השמאי קבעה כי "הנזק התקופודי" הנדון נגרם "מעקבות וסימני טיפול
 21 שהותיר תיקון הרכב" (עקבות בולטים של תיקוני פחחות, הלחמות
 22 ויישוריים, הבדלי גוון בצבע וכיוצא בזה). אולם התיקון שבוצע היה תיקון
 23 מלא ואילו ירידת הערך נבעה מן העובדה הכללית כי נס פגוע ומתקון
 24 שווה פחות מנכש שלא נפגע ולא מ"אי תיקון מלא של הרכב".

27 בית המשפט קבע כי משבוץ תיקון מלא ברכב וירידת הערך הינה כל
 28 כולה פרי נזקים תפקודיים שאינם בני תיקון, אין לומר עוד כי ירידת
 29 הערך היא תוצאה של "אי תיקון מלא של הרכב".

29/07/98

בתל אביב-יפו
ע"א 96/680-ד

בתי המשפט

3

פרשנותו של המבוטח מביאה למסקנה כי כל תיקון פיזי של רכב עקב תאונה, מקסימלי ומושלם ככל שהיא, לעולם לא יביא לתיקון מלא, שכן שלמות דוגמת מצב הרכב עובר לתאונה לעולם לא תיתכן. אין ספק קבוע בית המשפט, כי לא לירידת ערך אינהרטית זו כיוון הסיפה של הטעיף; הפרשנות הסבירה והרגילה ל"אי תיקון מלא" היא אי תיקון מקום שבו תיקון אפשרי, ולא נעשה.

בבית המשפט הגיעו למסקנה כי בנטיות המקלה בוצע תיקון מלא ברכב, והנזקים הינם נזקים תפקודיים שאינם בני תיקון. לאור מסקנה זו נדחתה התביעה, ומכאן הערוור שבפניינו.

4. השאלה העומדת להכרעה בפנינו היא למשה אותה שאלת שעדיה בפני בית משפט השלים באשר לפרשנותו של הטעיף האמור, והיא - האם "ירידת ערך תפקודית" משמעות "אי תיקון מלא של הרכב".

המערער ניסה לשכנענו כי הפרשנות שנטנה ע"י בית משפט קמא הינה פרשנות שגויה.

אליבא דעתנו, היוותם של נזקים תפקודיים ברכב מעידה על כך שלא בוצע ברכב "תיקון מלא" ומכאן שיש לקבל את תביעת המבוטח.

לעתנו, יש לפרש את המונח "תיקון הרכב" בסעיף 4 לפוליטה במשמעות של החזרת הרכב למצבו הקודם - בהשבה בעין או בכסף. מכל מקום אין לומר כי הנזקים התפקודיים שנוטרו ברכב לאחר ביצוע תיקון הם נזקים תוצאותיים ולא נזקים ישיר וლפיכך אינם מכוסים ע"י הפוליטה.

המערער סבור גם כי מקום שניitan לקבל פרשנות הפוכה מן הפרשנות שנטן בית משפט קמא לסעיף, שכן זו הינה סבירה לא פחות, ובכל מקרה בו טקסט מסוים נתון לשני פרושים סבירים, הרי יש לקבל את הפרוש הפועל לטובת המבוטח וכנגד המנשך.

29/07/98

בתל-אביב-יפו
ע"א 680/96-ד

בתי המשפט

4

01 המערער הפנה אותנו לפסק דיןו של הנשיא שmag ברע"א 3577/93 הפנית
 02 היישראלי חב' לבתו בע"מ נ' מורייאנו, פ"ד מ"ח(4) 70.

03
 04 מן האמור באותו פסק דין מבקש המערער לקבוע כי אין במצב א' אף פעם מצב
 05 של "תיקון מלא". לדוגמא, פסלון שנשבר והודבק לעולם יהיה שווה פחות
 06 מפסלון שלם במצבו לפני השבירה.

07
 08 דעתו היא כי הסקנה אליה הגיע בית המשפט קמא, היא כי לעולם לא יתכן
 09 מצב של "תיקון מלא", והמשיבה תהא פטורה מleshפות את המערער בגין ירידת
 10 ערך, אם ביצעה את התיקון כמיטב האפשרי. סקונה נכונה לטענתו, אליה
 11 היה צריך בית המשפט להגיע היא, כי אם אכן לא ניתן להשיג מצב של
 12 תיקון מלא, חייבת המשיבה לשלם למערער סכום אשר ישיבו במצבו עבור
 13 לתאוונה.

14
 15 בובאנו לבחון את הפרשנות הנכונה לטעיף הנדון, יש לשים לב כי סעיף 18
 16 (ב) הנדון עמד במלצזו של פסק דין מורייאנו הנ"ל. הטעיף הנדון תוקן
 17 בקובץ תקנות 5536 התשנ"ג (26.7.98), ובנוסף שלאחר תיקון הוא קובלע
 18 כלהלן:

19
 20 "פוליטה זו אינה מכלה: (1) נזק תוצאתי, לרבות ירידת מחיר הרכב
 21 המבוחח בשוק הנובעת מטעמים מטכריים בלבד שאיןם קשורים לאי
 22 תיקון מלא של הרכב".

23
 24 טרם תיקון צוינו "(1) נזק תוצאתי" על דרך הטעם, ללא התוספת שהווספה
 25 עתה.

26
 27 פסק דין מורייאנו מתייחס במישרין לאותם חוות ביטוח אשר נכרתו במתכוונת
 28 הקודמת של הפוליטה התקנית, ואילו המקה שבעניינו מתייחס כאמור לחוזה
 29 ביטוח אשר נכרת לאחר תיקונו של הטעיף האמור. בפסק דין מורייאנו מנתה

29/07/98

בתל אביב-יפו
ע"א 680/96-ד

בתי המשפט

5

הנשיה שmagר את הוראות הפויליסה בהתאם למצב לפני התקון אולם הוא מעיר גם מספר הערות בסוף פסק הדין המתיחסות לבושו החוש של השუף, שלאחר התקון.

באשר לפרשנות השუף לפני התקון נקבע בפסק דין מורייאנו, כי ירידת ערך אובייקטיבית, להבדיל מירידת ערך סובייקטיבית קרי, עבר סובייקט מסויים ובמילים אחרות, ירידת ערך לרכב - בתור אובייקט, מול ירידת ערך בעניין בעל הרכב בלבד בתור סובייקט, מהוות "אבדן או נזק המזקה בתגמולו ביטוח". אולם, כאמור, פסק דין מורייאנו דין בהרחבה בפרשנות סעיף 18(ב) בנוסחו הישן, ובאשר לסעיף 18(ב) בנוסחו החדש, החל במקרה הנדון, לעניין זה נדרש הנשיה שmagר בסופו של פסק הדין, והוא מעיר לגבייו שלוש הערות אגב. ההערכה הפרשנית היא הנוגעת לעניינינו. בסעיף החדש נוקט החוקק בשwon "רבותות".

הסעיף מוציאה מכלל תחולת הביטוח לפי הפויליסה התקנית "נזק תוצאתי, לרבות ירידת ערך הרכב מטעמים משוררים בלבד, שאינם קשורים לאי תיקון מלא של הרכב".

לענין זה קובע הנשיה שmagר בפסקה"ד הנ"ל כי:

"נקיטת לשון "רבותות" מביאה לאירועה על כך שרידת ערך הרכב האמורה לא הייתה כלולה מבדיקה בביתי "נזק תוצאתי". התקיבה "רבותות" מחייבת בהגדלה את אשר הרישה אינה כוללת לפי פרשנותה פשוטה.... הריבוי המתווסף לסעיף 18(ב) הנ"ל סותר את טענת המערערת כי ירידת הערך הימה כלולה ממיילא, מעיקרו, במסגרת המונח "נזק תוצאתי", היינו אף לפני שהוחבה ההגדלה. מענה אפשרי לטברה זו, הוא, כי הריבוי בא להסידר ספק בלבד".

התיחסותו של פס"ד מורייאנו לסעיף 18(ב)(4) בנוסחו החדש היא איפוא חלקית בלבד ומתייחסת אך ורק לשימוש אותו עשה המנתח בפויליסה במילה "רבותות".

29/07/98

בתל אביב-יפו
ע"א 680/96-ך

בתי המשפט

6

מכאן כי עליינו לפנות ולבדוק את שמעותו של הטעיף על כל חלקיו. בהקשר זה יש לשוב ולהזכיר כי הבדיקה הפרשנית האמורה תעשה על יסוד ההנחיות הפרשניות החלות על פרשנותה של פוליטה, אשר בהם הוזכרו בפסק דין מורייאנו כאשר בית המשפט העליון דן בבחינת שמעותו של הטעיף בנוסחו הישן. במילים אחרות, ההנחיות הן כלליות ועל כן הן ישימות גם בסוגיה אשר אנו עומדים לדון בה, והיא שמעותו של הטעיף בנוסחו המתוקן.

טעיף 18(ב)(4) בא לסייע את תחולתה של הפוליטה. הטעיף האמור בא להוציא מכלל ומתחולת הפוליטה נזקים מן הסוג המוגדר בו. סוג הנזק הראשון אשר מוצא מתחולת הפוליטה הוא נזק תוכائي. סוג זה של נזק בוואר בפס"ד מורייאנו ואני רואה להוסיף על כך.

המדובר על תוכאות נגזרות מן התאונה שאינן מتابעות בפגיעה בccoli הרכב אלא בהפסדים כספיים נגזרים, כגון הפלת הכנסת, אבדן ימי עבודה וכיו"ב.

סוג שני של נזק המוצה מכלל תחולת הפוליטה הוא ירידת מחיר הרכב בשוק המכוניות, שיבטה אך ורק בטעמים מסחריים שאינם קשורים באית תיקון מלא של הרכב. מן הלאו משתמש הינו היינו, כאשר ירידת ערך הרכב בשוק נובעת לכך שהרכב לא תוקן באופן מלא, כי אז חלה עליו הפוליטה. במילים אחרות, ההוראה בדבר אי תחולת אינה חלה על נסיבות בוחן לא היה תיקון מלא של הרכב, והדבר הביא לירידת ערך הרכב בשוק.

כדי לסכם נקודה זו נאמר כי הוראת אי תחולת בחילקה השנייה מתיחסת לתנזודות מסחריות בערך הרכב שאינומושפעות מן הפגיעה ברכב.

מכאן מתחייבת בדיקה משלימה נוספת והיא מה שמעותו של המושג "תיקון מלא של הרכב". כפי שימוש זה הונפרש בפס"ד מורייאנו הכוונה היא להחזרת מכב הרכב לקדמותו, היינו למצבו לפני הפגיעה עקב התאונה.

נעבור עתה ליישום הכללים העולמים טעיף 18(ב)(4) לעובdotיו של המקרה שבפניו: המערער תבע נזק תוכאי וסתורתי לעיל כי סוג זה של נזק אינו מכוסה ע"י הפוליטה.

29/07/98

בתל-אביב-יפו
ע"א 680/96-ך

בתי המשפט

7

01 המערער גםتابع נזק בגין ירידת ערך אשר נבעה על פי חווות דעת השמאלי
02 מ"נזק מפקודי".

03 לפि פשוטם של דברים מתייחס הבטווי "נזק מפקודי" לפגיעה בכושר התפקוד
04 של הרכב בזמן השימוש בו. אולם, כפי שעה מה החומר שבפניינו ופסק
05 דיןו של בית המשפט كما, הסביר השמאלי כי בהשתמשו בבטוי הנ"ל הוא
06 הכוון להוורת סימנים גלוים בצורה הלוחמות גלויות שהן תוצאה של
07 הפגיעה ברכב. דהיינו, מדובר בירידת ערך אשר מכוסה ע"י הפולילסה לאחר
08 והיא איננה ירידת מחיר "שאיתנה קשורה לאי תיקון מלא של הרכב".

09 הנזק התפקודי המתואר הינו תוצאה של "אי תיקון מלא של הרכב", הינו
10 של הוורת סימנים גלוים של תאונה, או תיקון שבא בעקבותיה. פירושו
11 של דבר כי ההוראה המשיגת בדבר אי התחוללה אשר בסעיף 18(ב)(4) איננה
12 חלה על המקרה הנדון, והמערער זכאי לפיצוי אשר עליו העיד השמאלי במקרה
13 דן.

14 אשר על כן לדעתי יש לקבל את הערעור.
15

16 התוצאה היא איפוא כי המשיבה תשלם למערער את ירידת הערך כפי שנקבעה
17 בחווות דעתו של השמאלי אפרים מוחר (ת/1) בסך 7,500 ש"ח בצירוף הפרשי
18 הצמדה וריבית חוק מיום מתן חוות הדעת (15.6.94) ועד התשלום בפועל.
19 כמו כן תשלום המשיבה למערער הוצאות בסך 7,500 ש"ח בתוספת הצמדה
20 וריבית מהיום.
21

22 הפקdon הכספי שהופקד בתיק יוחזר למערער.
23

24
25 מ. רובינשטיין, שופט
26
27
28
29
30
31

